

Anvisningar till 50 §.

1. Den skattskyldiges — — — inkomsten åtnjutits.
- Den myndighet — — — särskilda fallet.
- Normalbeloppen för — — — förvärvskällan tjänst.
- Vid bestämning — — — i inkomsten.
- Fråga om — — — förmåners värde.
- Har den — — — därtill föranleda.
- Har den — — — skattemyndighetens beslut.
- Har den — — — beskattningsbar inkomst.
- Är inkomsten — — — av existensminimum.
- Nedsatt arbetsförmåga — — — normal arbetsinkomst.
- Skattskyldigs inkomst anses hava understigit existensminimum till följd av studier eller utbildning endast om den skattskyldige på grund av studierna eller utbildningen under beskattningsåret icke alls eller blott i begränsad omfattning kunnat ägna sig åt förvärvsarbete.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1964; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1964 års taxering i fråga om eftertaxering för år 1962 eller tidigare år.

Stockholm den 23 januari 1963

Sigvard Larsson

Cecilia Nettelbrandt

Elias Jönsson

i Ingmarsgården

Mac P. Hamrin

i Kalmar

Nr 187

Av herr Larsson i Hedenäset, om upphävande av tiondebeskattningen av laxfiske i Torne älv.

Under naturhushållningens dagar erlades olika skatter och allmänna pålagor in natura. Så var även fallet med kyrkoskatten, som betaltes i form av prästerskapets tionde. I takt med övergången till modern penninghushållning övergav det allmänna i stort beskattningen in natura och övergick till

skatteuppbörd i penningar räknat. Beträffande prästerskapets tionde har denna skatteform även successivt avvecklats och i stort upphört att existera efter och på grund av 1910 års lag om reglering av prästerskapets avlöning.

Som ett kuriosum torde få betecknas det förhållandet att en kvarleva av denna tiondeskatt fortfarande uttages av ett näringsfång och inom en begränsad del av landet. För laxfiske i Torne älv tillämpas fortfarande en form av prästerskapets tionde. Skatten uttages visserligen ej numera i form av var tionde fångad lax. Sedan 1897 års konvention mellan Sverige och Ryssland samt Kungl. Maj:ts förordnande genom beslut den 6 juni 1902 försäljes nämligen den svenska sidan tillkommande hälften genom konungens befallningshavande. Efter förutnämnda 1910 års lönereglering utbjudes den svenska andelen årligen till försäljning genom infordrande av skriftliga anbud. Likvid för tiondedelen enligt godkänt anbud inbetalas till länsstyrelsen, som tillgodoför beloppen riksstatstiteln Diverse inkomster.

Uppenbart synes vara att det här är fråga om en kyrkoskatt på samma sätt som förhållandet varit i andra delar av landet. Fram till i början av 1600-talet har visserligen förekommit, att kronan uppburit en del av tiondelaxen, men därefter har hela tiondet tillerkänts prästerskapet. Sålunda har bl. a. den 20 nov. 1723 utfärdats nådigt förklarande att tiondelaxavgiften borde beräknas prästen »af oskifte utaf hela den välsignelse som vid laxfiskeriet utfölle». Obestriddigt är sålunda att det här är fråga om en kyrkoskatt.

Då tiondelaxbeskattningen fortfarande tillämpas vid svenska Torne älv innebär detta en dubbelbeskattning för fiskerättsägarna. De har att liksom andra svenska medborgare erlagga kyrkoskatt till församlingen, statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt allmän varuskatt. Läggas härtill tiondelaxavgiften, uppstår tvevelsutän en dubbelbeskattning, som ej ålägges svenska medborgare i gemen. Detta är ett förhållande som bör tillrättaläggas.

Av intresse i detta sammanhang är även att studera utvecklingen på den finska sidan om gränsvägen. Enligt förutnämnda konvention med Ryssland av år 1897 tillerkännes de svenska och finska fiskerättsägarna lika del av det regala laxfisket i Torne älv. I Finland har emellertid sedan år 1927 de genom försäljning av laxtionden inflyttna medlen fonderats. Efter riksdagsbeslut år 1961 uppbäres ej laxtionde i Finland, och de därav uppburna fonderade medlen har återbetalats till respektive fiskerättsägare. Av den finska regeringens proposition i ärendet (nr. 50/1961) framgår, att lagberedningen funnit det klarlagt att varken staten eller laxfiskekommunerna »hade laglig rätt att bestämma över ifrågavarande tionden. Däremot kan vattenrättsinnehavarna i de kommuner, där prästerna ägt laxtiondena, göra anspråk på att ha denna rätt». (Anfört i översättning av propositionens finska text.) Den finska riksdagens beslut blev som nämnts, att tiondebeskattningen av

laxfiske i Torne älv skulle upphöra och de härav tidigare influtna och fonderade medlen återbetalas till rättsägarna. För belysning härav må den aktuella lagtexten återgivas:

»N:o 39.

LAG

om användning av medel, som influtit av vissa laxtionden.

Given i Helsingfors den 12 januari 1962.

I enlighet med Riksdagens beslut stadgas:

1 §.

Medel, som influtit eller framdeles inflyta av de Finland tillkommande laxtionden, som förutsättas i artikel XII av konventionen den 10 maj 1927 mellan Finland och Sverige angående ordnandet av det samfälliga laxfisket i Torne och Muonio älvar (387/27), med anledning av att de till laxtionden berättigade kyrkoherdarna övergått till det nya avlöningssystemet, skola överföras till de fångstlag på den finska sidan av Torne älv, som insamlat medlen, i och för vidare utdelning till ägarna av de ifrågakvarande vattenområdena.»

Som ovan anförts framstår nu gällande bestämmelser om tiondelaxavgifter för Torne älv och därav följande dubbelbeskattning som en orättvisa. En ändring bör därför ske så fort sig göra låter. Då vidare fiskerättsinnehavarna på den finska sidan av Torne älv åtnjutit retroaktiv återbetalning av tidigare erlagda laxtionden synes det skäligt att motsvarande åtgärd även överväges för de svenska fiskerättsinnehavarnas vidkommande och att här- om beslutas för samma tidsrymd som blivit fallet på den finska sidan.

Med stöd av vad som ovan anförts får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta,

dels om upphävande av tiondebeskattningen av laxfiske i Torne älv,

dels att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om snar utredning och förslag syftande till retroaktiv återbetalning av till statsverket inredovisade tiondelaxmedel från Torne älv, enligt vad i motionen anförts.

Stockholm den 23 januari 1963

Harald Larsson

i Hedenäset